

GÜNÜN EN GEC
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi Ve Umumî Neşriyat
Müdürü:
HASAN RASİM US

Baskıldığı yer:
VAKİT MATBAASI

Adres: Ankara Caddesi
Vakit Yurdu

22

1. TEŞRİN 1939
PAZAR

Numara: 52 Sene: 1
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Fransız gazetelerinin bildirdiğine göre

Stalinin Hitlere verdiği cevap kaçamaklıdır!

— Yazısı 2 nci sayfamızda —

Hitler, bütün Nazi şeflerini Berlinde bir toplantıya çağırdı

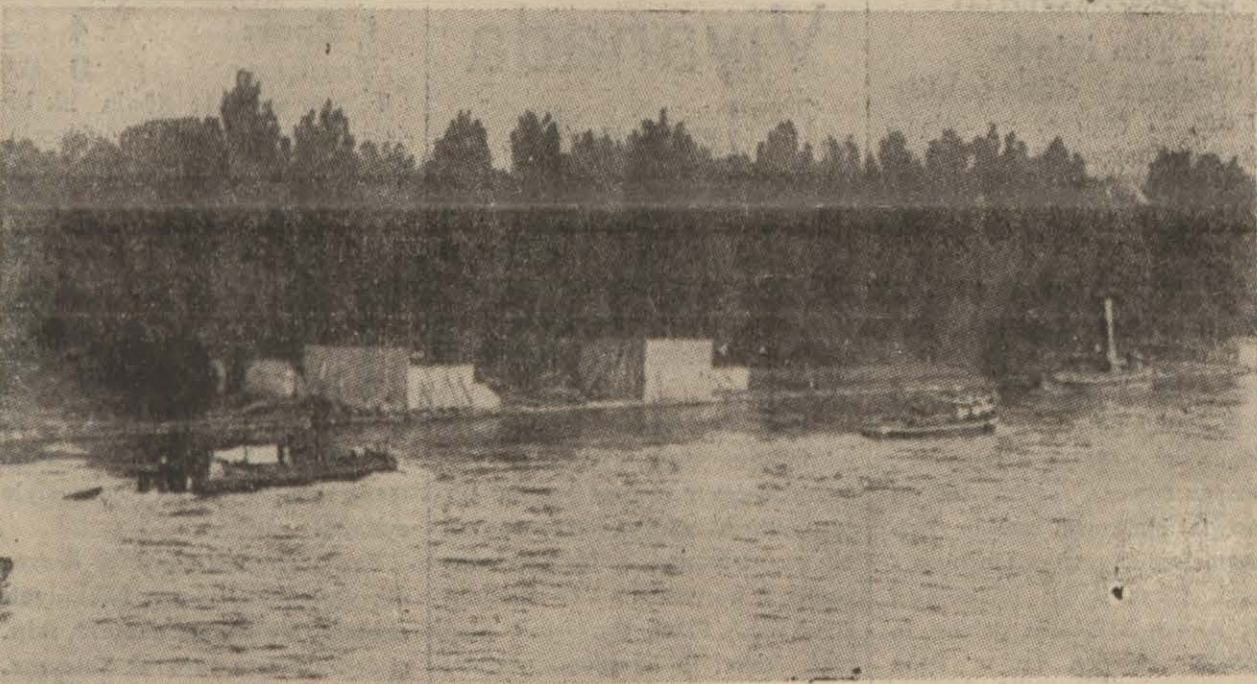
Alman gazeteleri
**Hitler
Papen**
Mülakatın-
dan hiç bah-
setmiyorlar

Ribbentrop salı günü
bir nutuk söyleyecek

Londra 22 (Radyo) — Ber-
linde bildirildiğine göre, Hit-
ler bütün nazi şeflerini Berline
çağırıştır. Hitlerin istihkâm ile
mükim bir toplantı yapılacağı
zannedilmektedir.

Diğer taraftan, Almanyanın
Ankara büyükelçisi von Pa-
pen Hitlerle ikinci bir görüş-
mede bulunmuştur. Sayam dik-
kat olan bir nokta varsa o da
budur ki, Alman gazetelerinden
hiçbiri von Papenin Hitler mül-
akatından ve diğer haber ve tili-
ği gibi, Almanyanın Moskova
ve Roma sefirlerinin Berline
gönderilmesinden bahsetmemek-
tedir.

RİBBENTROP SÖYLİYECİ
NUTUK SÖYLİYECİ
Berlin 22 (Radyo) — AL-
man hariciye nazırı von Ri-
bbentrop salı günü Danzigte son
siyasi hadiseler etrafında bir
nutuk söyleyecektir. Berlin rad-
yosu, nutuk dünyaya duyuru-
caktır.



Son yağmurların taşıdığı Ren nehri ve inşa halinde Alman istihkamları.

Son Dakika
Bugünkü lik
maçlarının
neticelerini
veriyor Yazısı 2 ncide

Ren nehri taşdı; Zigfrit hattı tehlikeye düştü ingiliz ağır bombardı- man tayyareeleri, Zigfrit üzerinde

Londra, 22 (Radyo) — Dün
İngiliz bombardıman tayyareleri
ilk defa olarak Fransız toprağın-
dan kalkarak Zigfrit hattı üzerin-
de uçmuşlardır. Bu muazzam 8
motörlü harp tayyareleri Alman
arazisinin üzerinde görüldükleri
zaman Almanlar şaşakalmışlar,
ateş bile açmamışlardır.

Tayyarelerimiz keşif uçuşları yap-
tıktan sonra geri dönmüşlerdir.

Garp cephesinde umumiyetle sü-
kûnet vardır. Yalnız bazı yerlerde
nöbetçi kıtalar çarpışmaktadırlar.
Son yağın yağmurlardan dolayı
Ren nehri 6 metre kadar yüksel-
miş, ve böylece Alman istihkâm-
larının büyük bir tehlikeye düşür-
müştür.

**ATLAS OKYANUSUNDAKİ AL-
MAN DENİZALTLARI BEN -
ZİNİ NASIL TEDARİK
EDİYOR?**

Londra, 22 (Radyo) — Meksik-
kadan bildiriliyor:

Emil Fridrich isimli bir Alman
petrol gemisi Meksikadan petrol
alarak Atlas Okyanusuna açılmış-
tır.

Vapurun, Karayip adaları cıva-
rında görülen Alman denizaltı
gemilerine ihtiyaçları olan ben-
zini vereceği zannedilmektedir.

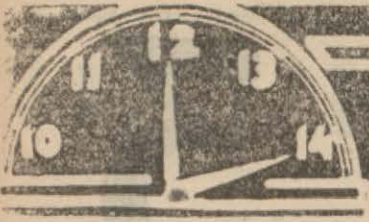
Diğer taraftan, 6800 tonluk ve
(Almanya) isimli bir Rumen gas-
gemisinin battığı haber verilmiş-
tir.

Bu akşam Kabataş'ta

3 nakil vasıtası, müşterek- ken korkunç bir kaza yaptı

Tramvay - Otomobil - Motosiklet çarpışmasında, bir tesadüf
eseri olarak, sadece biri ağır üç kişi yaralandı

(Yazısı 2-ncide)



DEN SONRA GELEN *Haberler*

“Ankara anlaşması, Almanya ve Sovyet Rusyanın birleşmediğini isbat ediyor,,

Ribbentrop'un bütün plânlarına rağmen

Sovyet Rusya, Almanyaya müzaherete mütemayil değildir

Türk - İngiliz - Fransız anlaşması, Yunanistanda sevinçle karşılandı

Paris, 22 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor: Bu sabahki Paris gazetelerinin tefsirleri: Le Jour gazetesinde, Fernand Laurent, diyor ki: “Hitler, şimalde ve şarkta, akisler yapan iki mağlûbiyete uğramıştır. Finlandiya ve Türkiye, millî prestijlerini ve istiklallerini müdafaa etmek için aynı derecede cesaret göstermiş bulunuyorlar.

Bu iki cümle, geçen hafta zarfındaki diplomasi faaliyetinin mahiyetini, mükemmel surette hülasa etmektedir. Hitlerin, Ankara anlaşmasından sonra derin bir inkisara uğradığı muhakkaktır..

Lucien Bourgues, şöyle yazıyor: “Führer, garpta mühim bir askerî harete atılmadan evvel, diplomasi meydanını bazı vaziyetlerini katıyetle bilmek arzusunda bulunuyor. Türk - İngiliz - Fransız muahedesi Akdenizde ve Balkanlarda vaziyeti değiştirdi. Alman diplomasisi, Moskova'da yaptığı entrikalara rağmen böyle bir mağlûbiyete uğramıştır ki, Ribbentrop tarafından hazırlanan garip plânların değiştirilmesi zarureti kendini göstermiştir. Diğer taraftan, Sovyetler, Almanyaya karşı bir müzaheret/siyaseti takibi hususunda müfrit gayret göstermeğe mütemayil görünmüyorlar. Izvestia gazetesi, nia makalesi, Rusyanın, Almanya ile dünya ve ahret birleşmeğini isbat etmektedir.

Genevieve Tabouis, Oeuvre gazetesinde, von Ribbentrop, von Papenin Hitler tarafından kabulünü mevzuu bahsederek diyor ki: “Von Papenle Hitler arasındaki mülaakatın nasıl cereyan ettiği bittabi mâlûm değildir. Fakat bitaraf memleketlerde şu in-tiba mevcuttur ki, Türk - İngiliz - Fransız anlaşması, bu muahedenin demokrasilere bahsettiği faydalar karşısında şaşırın Berlin üzerinde pek kuvvetli bir tesir yapmıştır. Fazla olarak, Ankara ile Moskova arasındaki iyi münasebetlerin devam ettiğini Sovyet Rusya resmî surette beyan etmiş bulunuyor.

Berlinde çok büyük tesir yapan diğer bir nokta, üç taraflı paktın, İslâm âlemi tarafından büyük bir sempati ile karşılanması ve Almanyanın sarfettiği gizli faaliyeti tamamen altüst eden bir hâdise teşkil etmesidir. İslâm âlemi, Almanyaya karşı kapanmaktadır. Fazla olarak, Stalinin Hitler'e verdiği cevabın hayli kamaklı olduğu söylenmektedir.

Geçen bir haftanın bilançosu basittir. Stokholm ve Ankara, Almanyanın vaziyetini pek zayıflatmışlardır. Bu konferans ve bu muahede Avrupadaki umumî vaziyet üzerinde müessir olmaktadır. Hali kalmıyacaktır. Matbuatın neşriyatından çıkarılabilen netice budur..

Victoire gazetesinde, Gustave Herve, bombardıman filoları zırhlı fırkalar ve saire ile birlikte bir demir ve ateş sağnağı şeklinde, yakında yeni bir sulh taarruzu yapılacağını söylüyor.

Populaire gazetesinde, Leon Blum aynı fikri ileri sürüyor ve şu cevabı veriyor: Fransız milletinin buna intizar etmesi lâzımdır ve buna hazırlanmış bulunmaktadırlar. Ve mücadelere kuvvetli olmak için Fransızlar daha derin surette kani olmalıdırlar ki, harbin sulthan, sağlam, devamlı ve adil bir sulthan başka hiç bir hedefi mevcut olmamıştır.

Muahede Yunanistanda nasıl karşılandı?

Atina, 22 (A.A.) — Gazeteler, Ankara'da imzalanan muahede hakkında mütealemleri hayı olarak Anadolu ajansı ile diğer ajanslar tarafından gönderilen telgrafları neşretmekte ve Türkiye'nin taahhütlerine karşı olan sedakatini ve üç taraflı muahedenin ehemmiyetini tebarüz ettirmektedirler.

Yunan gazetelerinden bazıları, aşağıdaki mütealemleri dermeyer ediyorlar.

Estia gazetesi, “Sulh organı,, başlığı altındaki makalede ezeliyor ki:

“Evvelki gün Ankara'da Türkiye, Fransa ve büyük Britanya arasında imzalanan muahedenin, Yunan efkârıumumesini siddetle alâkadar ettiği tabiidir. Anlaşmanın gerek mahiyeti ve metni gerek bu anlaşma etrafındaki tezahürler ve mütealemler, bu muahedenin barışçı vasfını sarahaten isbat etmektedir..

Estia gazetesi Ulus, Times, Journal de Lausanne gazetelerinin Yunan matbuatında esasen münteşir fıkralarını ıktibas ederek bu gazetelele tamamen mutabık olduğunu söylemekte ve şunları ilâve etmektedir:

“Sulh ve bütün memleketlerle dostane elbirliği fikrine samimiyetle bağlı olan ve aynı zamanda, sarsıtma surette samimî ve en ufak bir göl-

ge izinden salim Türk - Yunan münasebatına büyük bir ehemmiyet veren Elen milleti, memleketinin hemen etrafını kuşatan sahada sulhu tarsin eden bu mühim diplomatik vesikanın imzalanmasını samimî bir memnuniyetle karşılamaktadır..

Vradini, Etnos, Athinaika gazeteleri ve diğer gazeteler, aynı mesele etrafında mütealemler neşrederek bir taraftan Ankara'da imzalanan anlaşmanın ehemmiyetini, diğer taraftan, Türk - Yunan ittifakının sarsılmaz mahiyetini tebarüz ettirdikten sonra, üç taraflı muahedenin Balkanlarda ve Akdenizde bir sulh unsuru olacağını kaydetmektedirler

Fransadaki Belçikalılar

9 gün içinde anavatana dönecekler

Paris, 22 (Radyo) — Belçika hükûmeti Fransadaki bütün Belçikalıların 9 gün zarfında memleketine dönmeleri lüzumun utediliği etmiştir.

BELÇIKA VE İNGİLİZ HARP GEMİLERİNİN HİMAYESİ MESELESİ

Londra, 22 (Radyo) — Alman - yannın, İngiliz harp gemilerinin himayesinde sefer edecek bitaraf vapurlarını düşman vapuru telâkki edeceğini bildirmesi üzerine Belçikanın İngiliz gemilerinin himayesini istemediğini bildirdiğine dair Alman istihbarat dairesi tarafından verilen haber Brük selden resmen tezkip edilmektedir.

Bu akşamki kaza

Bu akşam saat 16,50 de, Kabataşla Dolmabahçe arasında, tramvay, otomobil ve motosikletten müteşekkil üç nakil vasıtası müştereken korkunç bir kaza yapmışlardır.

Bir tesadüf eseri olarak kaza yalnız bir kişinin ağır yaralanması ile atlatılmıştır.

Hâdise şöyle olmuştur:

Eminönünden kalkan 1007 numaralı vatmanın idaresindeki 239 numaralı Bebek - Eminönü tramvayı Kabataş istasyonundan hareket ettikten sonra süratle İnhisarlar deposu önünden geçerken arkasından da 2369 numaralı taksi yetişmiş ve tramvayın solunu boş bularak oradan öne geçmek istemiştir; tam bu sırada Beşiktaş tarafından gelmekte olan bir motosiklet tramvayın arkasından çıkan otomobile karşı karşıya gelmiş ve çarpışmıştır. Bu çarpışma neticesinde otomobil tramvayın önüne kaymış ve bu defa da tramvay otomobilin sol tarafını hurdehaş etmiştir.

İlk çarpışmada motosikletten düşen yaralı ağır olduğu için hüviyetini tesbite imkân hasıl olamamıştır.

İkinci çarpışmada otomobilin içinde bulunan iki kadın hafif surette yaralanmışlardır. Bütün yaralılar hastaneye kaldırılmış, tahkikata başlanmıştır.

Şuşnig Viyanada imiş!

Londra 22 (Hususî) — Bugünkü “Sunday Ekspres,, gazetesi iki seneye yakın bir zamandan beri devam eden Şuşnig muammasına dair mühim bir haber vermektedir.

Gazetenin Cenevre muhabirinin bildirdiğine göre, Viyanadan Cenevreye gelen sözüne inanılır bir zat, eski Avusturya başvekilinin bir gün Viyanada bir caddeden geçerken görüldüğünü ve ahalinin kendisini “Heil (yaşasın!) Şuşnig!,, sesleri ile karşılandığını söylemiştir. Şuşnig iki bastona dayanarak yürüyormuş ve Alman muhafız kıtalarına mensup memurlar tarafından muhafaza altındaymış. Şuşnig bu suretle yürüye yürüye ilk karısının mezarına gitmiş.

Diğer taraftan, Şuşnig son karısı kontes Vera Fuggersin “devlete karşı muhasemat,, suçuyla tevkif edildiği söylenmektedir.

Yanlış bir haber!

Fransız ve İngiliz kumandanları şehrimize gelmediler

“Yıldırım Postası,, arkadaşımız bu sabah Ankara'dan hareket eden Fransız ve İngiliz şark ordu kumandanlarını İstanbul'a getirtmiştir. Refikimizin, Yeşilköy meydanında büyük merasim yaptırmasında ve muhterem kumandanları Parkotele misafir etmesi ne rağmen, alâkadar makamlar haberi hayretle karşılamışlar ve kumandanların şehrimize geldiklerini yalanlamışlardır.

ALMANLAR YENİ BİR TAHTELBAHİR İNDİRDİLER

Berlin, 22 (Radyo) — Holandadaki Flisingen şehrinde dün yeni bir denizaltı gemisinin denize indirilme merasimi yapılmıştır. Denizaltı 9.700 tondur ve 8 torpil kovarı bulunmaktadır.

SPOR

Bugün oynanan lik maçlarının neticeleri
Galatasaray Beykozu 4-1, Fenerbahçe Süleymaniye'yi 5-0, Beşiktaş Altıntuğu 3-1 yendiler

Taksim stadında:

Taksim stadında, sabah saat 9 dan itibaren futbol maçları oynanmıştır. Bugün başlayan Taksim stadı likinin ilk oyunu bittikten sonra saat 11 de İstanbul şampiyonası müsabakalarına başlandı.

Pera: 5
Anadoluhisar: 1
İlk oyunda ikinci kümeden eski gayrifederelerin meşhur takımı Pera ile Anadoluhisar karşılaştı. Pera güzel bir oyundan sonra Hissarlıları 5-1 yendi.

İ. Spor: 4
Topkapı: 0

Taksim stadında günün ilk birinci küme oyunu İstanbulsporla Topkapı arasında yapıldı. İstanbulsporlular üstün bir oyun çıkar mağa muvaffak oldular ve neticeyi 4-0 kazandılar.

Fenerbahçe: 5
Süleymaniye: 0

Günün son ve en mühim maçı Fenerbahçe ile Süleymaniye arasında idi. Fener, Fikret müstesna, her zaman ki kadrosıyla oynadı. Sarılacıvertliler birinci devrenin yarısından sonra hâkimiyeti aldılar. Ve birinci devre 3, ikinci devre 2 sayı yaparak Süleymaniye'yi 5-0 mağlûp ettiler.

Şeref stadında:

Bugün Şeref stadında lig maçlarına devam edilmiştir.

Davutpaşa: 4
Galataspor: 0

Saat 11 de yapılan ilk maç ikinci kümeden Davutpaşa - Galataspor takımları arasında yapılmış ve Davutpaşanın hâkimiyeti altında geçen maçı Davutpaşa 4-0 galibiyetle bitirmişlerdir.

Beşiktaş: 3
Altıntuğu: 1

Şeref stadında günün ikinci maçı hakem Sami idaresinde Beşiktaş - Altıntuğu takımları arasında oynandı. Saat 13 de hakem Saminin idaresinde oynanan oyunun birinci devresi 0-0 bitti. İkinci devrede Altıntuğun attığı 1 gole mukabil Beşiktaşlılar biri penaltıdan olmak üzere 3 gol atarak maçı 3-1 galibiyetle bitirmişlerdir.

Galatasaray: 4
Beykoz: 1

Şeref stadının en mühim maçı Galatasaray - Beykoz maçıydı. Saat 15 de hakem Adnan Akın idaresinde sahaya çıkan takımlar şöyle yer almışlardı:

Galatasaray: Osman, Adnan, Faruk, Salim, Enver, Celâl, Serafim, Buduri, Cemil, Eşfak, Salâhaddin.

Beykoz: Safa, Halid, Bahadır, Mustafa, Kemal, Kâmrân, Tur-

han, Mehmet, Şehab, Ali, Kâmrân. Oyuna Galatasarayın akımya başladı. 8 inci dakikada Cemil yakından plâse bir vuruşla Galatasarayın ilk golünü yaptı. Birince devre 1-0 Galatasaray lehine neticelendi.

İkinci devre Beykozun akımya başladı. Yedinci dakikada Salâhaddin, on yedinci dakikada Yılmaz Salâhaddin Galatasarayın 2 ve 3 üncü gollerini attı. 22 inci dakikada Beykoz sağ açığı Turhan Beykozun yegâne golünü ve 30 üncü dakikada da Serafim Galatasarayın 4 üncü golünü attı ve maçı da bu suretle 4-1 Galatasarayın galibiyetiyle neticelendi.

Fener stadında:

Karagömrük: 1
Feneryılmaz: 0

İlk oyun Karagömrük ile Feneryılmaz takımları arasında oldu. Karagömrük maçı 1-0 kazandı.

Vefa: 4
Hilâl: 1

İkinci oyun birinci kümede Vefa ile Hilâl takımları arasında oldu. Birinci devrede Vefa takımı bir golle devreyi 1-0 galip bitirdi. İkinci devrede Vefalılar Hilâl'e yaptığı bir gole mukabil 3 golle mukabele ederek maçı 4-1 Vefalılar kazandı. Hakem Eşref Mulla maçı güzel idare etti.

Hususî maçlar

Taksim liki maçları başladı

Her sene olduğu gibi bu sene de Taksim stadı, Güneş, Perşembe, Kurtuluş, Şişli kulüpleri arasında lik maçları tertip etmiştir.

Bu maçların ilki bu sabah saat 9 da Şişli - Kurtuluş arasında yapıldı. Neticede Kurtuluş, Şişli'yi 1-0 yendi.

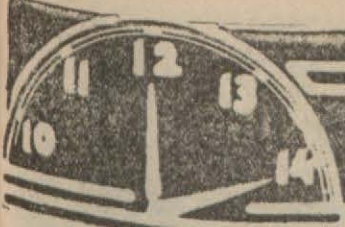
Barutçücü: 6
Fatih Gençler: 0

Barutçücü sahasında büyük seyirci kaalbalığında, Fatih Gençlerbirliği A takımı, Barutçücü A takımı karşılaştı ve neticede Barutçücü A takımı hâkimiyetle oyundan sonra 6-0 kazanmışlardır.

Bayan Meziyet (Vâ-Nû)nun cenaze merasimi

Muharrir arkadaşımız Vâ-Nû'nun Nurettin Vâ-Nû'nun zevcesi ve merhum Çürüksulu Mahmut paşa'nın kızı bayan Meziyet Vâ-Nû'nun dün akşam vefat ettiğini tesellî esürle haber aldık.

Merhumenin cenazesi yarın saat on buçukta Kabataşta İskele karşısında Çürüksulu Mahmut paşa konağından kaldırılarak İskele nâze namazı Üsküdar İskele camii'nde kıldıktan sonra Karacaahmet mezarlığına defnedilecektir.



KADAR GELEN Haberler

Fransız ve İngiliz kumandanları bu sabah Ankaradan ayrıldılar

Papen, yeni vazifeye geliyor!

Geçenlerde, hükümetinin daveti üzerine ani olarak Berline giden Almanyanın Ankara büyük elçisi von Papen Alman devlet reisi Hit

lerle görüşmelerini dün bitirmiş tir. Sefarete gelen malûmata göre, von Papen yarın şehrimize döne

cek ve buradan doğrudan Ankara'ya giderek Cumhuriyet bayramı me rasiminde hazır bulunacaktır. Kopenhag 21 (A.A.) — Natio

nal Tidningen gazetesi, Almanyayn Türkiye büyük elçisi fon Pa penin Ankara'ya dönmek üzere ol duğunu bildiriyor. Büyük elçi

Türk - Fransız - İngiliz muahede sinin bazı noktalarını tenvir için emir almıştır.

İsmet inönü Dün, misafir Generalleri kabul etti

Ankara, 22 (Telefonla) — Dört gündenberi şehrimizde bulunan İngiliz ve Fransız şark orduları kumandanları bu sabah tayyare ile Ankaradan müfarekat etmişlerdir.

İngiliz ordusu kumandanı or. general Vavel ile maiyetini hâmil tayyare saat sekizde, Fransız ordusu kumandanı general Veygand ile maiyetini hâmil tayyare de sekiz buçukta hareket etmiştir.

Misafirlerimiz Hava yolları meydanında genel kurmay ikinci başkanı orgeneral Asım Gündüz, Ankara garnizon kumandanı tüm general Kemal Gökçe, Ankara merkez kumandanı albay Demir, genel kurmay ve millî müdafaa vekâleti erkânı tarafından tegyi edilmislerdir. Hava yolları meydanı bayraklarla donatılmış, bir müfreze asker selâm resmini ifa etmiştir.

KUMANDANLAR İSMET İNÖNÜNÜN HUZURUNDA

Ankara, 21 (A. A.) — Reisi, cumhur İsmet İnönü bugün saat 16 da Fransız şark ordusu komutanı general Veygandı kabul buyurmuşlardır. Kabul esnasında Fransız büyük elçisi B. Rene Mas sigli ile Hariciye Vekili Şükrü Saraçoğlu hazır bulunmuşlardır.

Fransız heyetinin çekilmesini müteakip İngiliz şark ordusu komutanı orgeneral Vavel ile İngilizlere büyük elçisi Sir Hughe Montgomery Knechtbull, Hugesen, Reiscumhür tarafından kabul buyurulmuşlardır. Bu mülâkatta Hariciye Vekili Şükrü Saraçoğlu hazır bulunmuşlardır.

Gerek Fransız ve gerek İngiliz heyetlerinin Reiscumhür İsmet İnönü ile mülâkâtı birer saat sürmüştür.

Yugoslav - İtalyan ticaret anlaşması

Roma, 22 (A.A.) — Burada bulunmakta olan Yugoslav ticaret heyetinin İtalya ile bir itilâf akdetmiş olduğu bildirilmektedir.

Bu itilâfname, harp çıkaldanberi hayli müteessir olmuş olan Yugoslav ticaretini teskil edecek mahiyettedir.

Bir Alman torpidosu battı

Türk - Fransız - İngiliz anlaşması üzerine

Almanlar askerî harekâtı durdurdular

İngiliz Harbiye Nazırı, Almanyanın harp planı etrafında bir nutuk söyledi

Londra, 22 — Yorkshire Post gazetesi, askerî muharirleri tarafından kaleme alınan makalede diyor ki: Harp cephesinde yeni bir sükunet hakim. Bu sükunun başlıca sebebi Almanların yeni tahşidat yapmak istememeleridir. Sarre cephesine yeni kuvvetlerden başka cephaneye, silah ve sair gönderiyorlar. Bunların toplanması zamana müteakıftır. Bu sebeble sükunet daha bir müddet devam edecek.

Türk - Fransız - İngiliz anlaşması, Almanları itidale sevk etmiştir. Almanlar siyasi vaziyetini aklamak için askerî harekâtı durdurmışlardır.

İhtimal Londra, 22 — Harbiye nazırı Lord Belisha bir nutuk söyleyerek 7 haftalık muharebeden bahsetti ki:

"Yapacağımız büyük bir vazife budur. O da Avrupayı Almanlardan kurtarmaktır. Harp, sükunetle ifa ettiğimiz gün bitirir. Almanya için 3 ihtimal vardır:

1 — Biz karada, denizde, havada ezmek.

2 — Biz mevsimsiz bir taarruza girişmek.

3 — Yeni sulh teklifleri.

Bu ihtimallere karşı hazırlıklı olmalıyız. Kumandanlarımız her yere insan hayatı feda etmeye hazırız. Vakayinin inkisafını sükunet bekliyoruz. Almanya büyük bir tehlike pesindeydi. Türkiye bizim bizim cesur ve hürmet edilmekteyiz. Keza Irak devleti mütefikimizdir.

Her gün menbalarımız genişliyor. Bugünkü harp, iki muhasımın çarpışmasından daha müteakıftır.

On gün sonra emir zabiti ve telsiz tel. dostu Gerard onu yanına aldı. Fanteziler arasında çekilip, telsiz o. na geçiş, onu başaltından ayırmış. Bazan gecelerini, bazan da gündüzlerini orada geçiriyordu. Gece geçtikçe kaldığı günler gündüz, günler gündüz zamanlar da geceleri uyurdu.

13 Ağustos.

Saat 13.30... Pagan körfezinde, Ok-

Yeni mebus namzetleri

Namzetler arasında eski Başvekil Rauf da var

Ankara, 21 (A. A.) — "Beyanname"

Kastamonu mebusu Hüsnü Ağıksoy'un ölümü dolayısıyla boşalan Kastamonu mebusluğuna, eski İstanbul mebusu, eski başvekil Rauf Orbaym genel başkanlık divanınca namzetliği kararlaştırılmıştır.

Rauf Orbaym hakkında evvelce İzmir istiklâl mahkemesi tarafından verilmiş olan mahkûmiyet kararının ref'i için, vaki müraعاتı üzerine yapılmış olan hukukî tetkikte, araya girmiş olan umumî af kanunları, isnat olunan fiili bertaraf ettiği gibi mahkemenin iadesini de gayri mümkün kılmış ve mahkeme iade edilebilseydi, beraatinin muhakkak olacağı kanaatine varılmış olduğu görülmüştür. Sayın ikinci müntehiblere bildirir ve ilân ederim.

C. H. P. Genel Başkan Vekili Başvekil

Dr. Refik Saydam

Ankara, 21 (A. A.) — Urfa mebusu Ali Saip Ursavaşın ölümü dolayısıyla boşalan Urfa mebusluğuna Nafia vekâleti demiryol inşaat dairesi reisi mühendis Razi Soyer'in C. H. P. genel Başkanlık divanınca namzetliği kararlaştırılmıştır. Sayın ikinci müntehiblere bildirir ve ilân ederim.

C. H. P. Genel Başkan Vekili Başvekil

Dr. Refik Saydam

da bulunulmasına dair olan amiral Readerin projesi reddedilmiştir.

Reader, bu taarruzun, Scapa Flov ve şimal denizi İngiliz filolarını mahvedeceğini hesaplamış ve buralara mayın dökülmesini, denizaltılar yerleştirilmesini ve karakol vazifesi gören tayyareler gönderilmesini teklif etmişti. Amiral,

Mürettebattan 64 ü telef oldu

Bir İngiliz ticaret gemisinin, bir Alman tahtelbahirile yaptığı heyecanlı muharebe

Kopenhag, 22 — Bir Alman torpidosu Baltık denizinde Moen civarında bir mayne çarparak batmıştır. 69 kişiden ibaret mürettebatından beşi bir sala atılarak kurtulmuştur. Bir Danimarka vapuru bunları kurtararak Moene getirmiştir.

Tahtelbahirle harbeden ticaret gemisi

Nevyork, 22, (A.A.) — Dün Heronspool gemisinin mürettebatından 39 kişi ile beraber buraya gelmiş olan mezkûr geminin telsizcisi Georges Haresnape, bir Alman tahtelbahiri ile tek bir topla müsellâh olan kendi gemileri arasında vukua gelmiş olan muharebe yi hikâye etmiştir. Heronspool gemisi, teşrinievvelin 13 ünde batmıştır. Bu felâketten hayatlarını kurtaranlar, Prensident Harding transatlantiği tarafından tahlis edilmişlerdir. Telsiz memuru, vakayı şu suretle hikâye etmektedir:

"— Kafileyi terkettikten biraz sonra bir Alman tahtelbahirinin Emile Muget adındaki Fransız vapuruna hücum etmekte olduğunu gördük. Biraz sonra tahtelbahir, hücumlarını bize tevcih etti. Tek bir topla dört saat muharebe etmek mecburiyetinde kaldık. Tahtelbahir bizi bombardıman etmek için mütemadiyen denize dalıyor ve su yüzüne çıkıyordu. Biz, Ok-

tarzın, İngiliz filosu cüzütamlarını ciddi hasarlara uğrattığını düşünüyordu. Hitler, önce bu teklifi kabul etmiş, sonra, Alman denizüstü filosunun İngiliz taarruzlarıyla hayli hasara uğradığını ve Baltıktaki Rus filosuna cüzî surette faik olduğunu söyleyerek reddetmeğe karar vermiştir."

yanusta mütemadiyen zikzak ve karşılıklı bombardıman yaptık. Tahtelbahir, bize fazla yaklaşmağa cesaret edemiyordu. Nihayet bizi torpillemeğe muvaffak oldu. Tahliye sandallarına binmiş olan mürettebat Prensident Harding transatlantiği tarafından alınıp kurtarıldı."

Batırılan denizaltı

Londra, 22 — İlk defa olarak bir İngiliz ticaret gemisi yalnız bir düşman denizaltısının taarruzundan kurtulmakla kalmamış, bu denizaltının batırılmasına da geniş bir surette hâdim olmuştur.

Bristoldan cenubi Amerikaya gitmekte olan bir ticaret gemisi topla denizaltının teknesini delmeğe muvaffak olmuş ve denizaltı dalmak imkânından mahrum kalmıştır. O sırada yetişen İngiliz torpido muhribi denizaltıyı tamamen tahrip etmiş ve çekmemiştir.

Tayyarelerin hücumu

Şipal denizinde bir kafilie üzerine taarruz eden Alman tayyarelerinin adedinin 12 olduğu tesbit edilmiştir.

Bunlardan en az üçü İngiliz avcı tayyareleri tarafından düşürülmüş ve biri de denize inmeye mecbur kalmıştır.

İngiliz tayyarelerine hiçbir şey olmamış, kafilieyi teşkil eden vapurlardan, ne de kafilieye refakat eden gemilerden hiçbir hasara uğramamıştır.

Dün İngilterenin şimali şarkî sahilleri mıntakasmda hava tehlikesi işareti verilmiştir. 24 dakika sonra "tehlike zail oldu," işareti verilmiştir.

SON DAKİKA'nın tefrikaası: 11



du.

Şimdi Kurtun hareketlerini adım adım takipten vazgeçerek asıl hâdiseye Emdenin menkibesine girelim ve hâdiseyi bir kül halinde ve bir roman gibi anlatmaya başlayalım.

13 Ağustos.

Saat 13.30... Pagan körfezinde, Ok-

yanusun kapısında nöbet bekleyen Alman deniz kuvvetlerinin bir cüz'ü güneşin yakıcı ve parlak ışığı altında âdeta bunalmış bir haldedir.

İşıldayan suda, günün bu sıcak saatinde, bir kaç kayık ve balıkçı yelkenlisi de aynı vaziyettedir.

Amiral gemisi Şarnhorst'u herhangi bir tehlikeden şüphelenince diğerle-

Yazan: KURT RÜCKERT

Bir alman denizcisinin EMDEN 1914 de KRUVAZÖRÜNDE Geçen günleri

ri çevrelemiş.. Bunların içinde Gneisenau Nürenberg kruvazörleri göze çarpıyor. Muavin kruvazör Prinz Eytel Friedrich beyaz korsan Emdenin sancagından üç yüz metre kadar açta duruyor. Okyanusun bu beyaz sülûnünü, Cusimada Rus nakliye gemisini yakalayıp getirdiği andanberi, telsiz ve emir zabiti Gerardın havadan cimbızla kıl gecer

gibi çektiği göze görünmeyen satırlar bir korsan haline getirmiştir.

Telsizler dört bir tarafa tehlike feryatları yükseltmişler ve Rus geminin başma gelenleri anlatarak, seferde bulunanların sür'atle limanlarına dönme davet etmişlerdi.

Sekiz ağustostanberi, açık denizlerde gemiler görünmez olmuş, hele Rus gemileri bulundukları yerlerde mihlanıp kalmışlardı.

Saat bire doğru, Şarnhorstta inip kalan, doğrudan, yana açılıp tekrar aşağı ve yukarı çıkan filâmlar gemi kumandanlarını saat bir buçukta toplanmaya çağırmıştı.

(Devamı var)

Nezaket

(Dünkü nüshamızdan devam)

Etrafındakilere, terbiyeli muamele etmek, onlara nikbindlik derisi vermekti. Yalnız, nikbin olmak herkese göre değildi. O, böyle bir derse ihtiyacı olmayan, mes'ut, zengin insanlara yaraşır.

Purosunun, son nefeslerini çekerken romantik düşüncelere dalmıştı. Meçhul adamın, ellerini öperek kendisine teşekkür ettiğini ve, bütün derdini öktüğünü tahayyül ediyordu. Ağlayarak anlatacağı hayatı her halde pek acıklı olacaktı. Bay Hayri, cebinden not defterini çıkararak, adamın ismini yazacak, ve.. onu nasıl bir işe yerleştirebilirdi. Bir arkadaşına tavsiye ederdi. Belki yegeni Mahmudun, böyle bir adama ihtiyacı vardı.. belki..

Tam bu esnada, şiddetli bir sarsıntı ve gürültü oldu. Müthiş bir çarpışma ile, tramvayın camları kırıldı.

Çok yüklü bir kamyon, bütün ağırlığı ile, tramvayın üzerine devrilmişti. Arabanın içinden, acı çığlıklar yükseliyordu. Bir an camların şangırtısından başka bir şey işidilmedi. Sonra, görünmeyen bir ağızdan, başka bir zamanda herkesi güldürecek uzun küfürler yağmaya başladı.

Bütün caddenin göğüs gelişi durmuş gibiydi. Kaza yerinden mavimsi bir duman çıkıyor, yansmış, zeytinyağına benzeyen bir koku yayılıyordu.

Halk toplanmıştı. Pencereler açıldı. Dükkanlar, oldukça müteessir görünen meraklılarla dolmuştu. İçeride iki zabıt, korkudan bayılmış, bir bayanın etrafında dönüyorlardı. Biletçi gemide bir kaptan gibi ciddi bir tavırla başını sallıyordu. Nihayet tramvaydan indi ve kamyon şoförü ile kavgaya girişmiş olan vatmanın yanına gitti. Kaldırımın üzerinde yolcular, vücudlarını yokluyorlar; üstlerini silkiliyorlar ve savuşturdukları tehlike hakkında şiddetli münakaşalara girişiyorlardı.

— Neyse kazayı atlattık! Fakat bu ne dikkatsizlik yahu! Artık hayatımız, bu arabalar yüzünden daima tehlikede! Susunuz rica ederim.. Sizinle görüşülemez. Evvelâ işi-bilmek lâzım..

Soğuk kanlılığını takdir eden Bay Hayri, tramvaydan inerek meçhul adamın yanına yaklaşmıştı..

Üstündeki tozları silerken, kalabalığın arasında kendine yol açmağa çalışan adama bakarak:

— Buraya bak! dedi. Sen yaralanmışsın, ayol!

Halkı, adamın yüzünde kan izleri vardı. Titriyerek, iki eliyle yüzünü sildi, sonra parmaklarını baktı ve:

— Bir şey değil, küçük bir cam kırığı kesmiş, dedi.

Fakat iyi kalbli bay Hayri:

— İmkânı yok, bu vaziyette kalamazsınız. Bir pansıman yaptırarak.. Sonra da bir istida verir, tazminat istersiniz, dedi.

Meçhul adam, hoşnutsuzlukla omuzlarını silkeli. Yanlarında bulunan adamlardan biri gülerç:

— Felâketzede, hiç te konuşkan değil! dedi.

Bay Hayri, adamın kolunu yakalayarak:

— Sizi bir eczahaneye götürerim, dedi ve, yer verin baylar!.. Yer verin baylar! Bir yaralı gelecektir! diye bağırdı. Herkes diktiler bakarak, yol verdi ve, derhal arkalarına bir sürü meraklı takıldı.

— Rahatımız kalmadı be? Ben den ne istiyorsunuz? diye homurdandı. Fakat, bu sözleri bay Hayriye bakarak söylememişti.. Et.

raflarını saran meraklıların sualleri arasında, kaldırma çıktı. Herkesin tepesinden bakan uzun boylu bir polis yaklaştı. Bay Hayri:

— Bir eczane! diye bağırdı. Eczane ne tarafta?

Birden bir aydınlık vitrinin önüne çıktılar. Kapısında, beyaz gömlekli bir adam duruyordu.

Halk içeri doldu. Yaralı zorla bir iskemleye oturtuldu. Polis kollarını açarak etrafındakilerin yaklaşmasına mâni oldu. Beş dakikada her şey bitti. İki parça pamukla biraz tentürdiyot kâfi gelmişti.

Yalnız adamın rengi biraz sararmıştı. Artık seyredilecek şey kalmamıştı. Polis cebinden bir defter çıkararak bir şeyler yazdı. Adam:

— Artık bir şeye ihtiyacım yok, bırakın gideyim! dedi. Bay Hayri, büyük hareketler yapmak sevdasında idi.

— Size bir otomobil çağırayım mı? diye sordu.

Meçhul adam:

— Eh! Artık sıkıldım be! dedi.

Kibar bayı yukarıdan aşağıya süzdü. Sonra omuzlarını silkerek:

— Şuraya kadar benimle gel.. Bugün artık, yapışkanlık günü..

Dedi. Dışarı çıktılar. Dağılmağa başlamış olan halkın arasından geçtiler. Hiç konuşmadan bir sokak başına gelmişlerdi. Meçhul adam durdu. Çok çabuk, çok yavaş bir sesle konuşarak:

— Al, dedi. Artık çalışamaz oldum..

Bay Hayri, kendisine uzatılan şeyi aldı ve, bir an içinde tanıdı..

Hayret! Bu kendi para cüzdanı idi.. Evet, ceketinin küçük cebinde, kalbinin üstünde durdu.. Şunu zannettiği, kendi mavi para cüzdanıydı bu.. Adam:

— İçindekiler tamamdır. diye homurdandı. Ufaktefek nezaketi nızle, ama da yapışkan adammışsınız be! diye söylendi. Ne yapalım, biz de yaşayacağız, elbette.. Ve, lastik ayakkaplarıyla sür'atle yürüdü, uzaklaştı, insanların nimetşinaslığı gibi gözden silindi.

Son Dakika'nın his, aşk, macera romanı: 23

Bu Ev Tekin DEĞİLDİR

Nakleden: Muzaffer Esen

Üçüncü malûm hakikat de şudur: Köpek bir yabancıyı bu şekilde karşılayamaz.

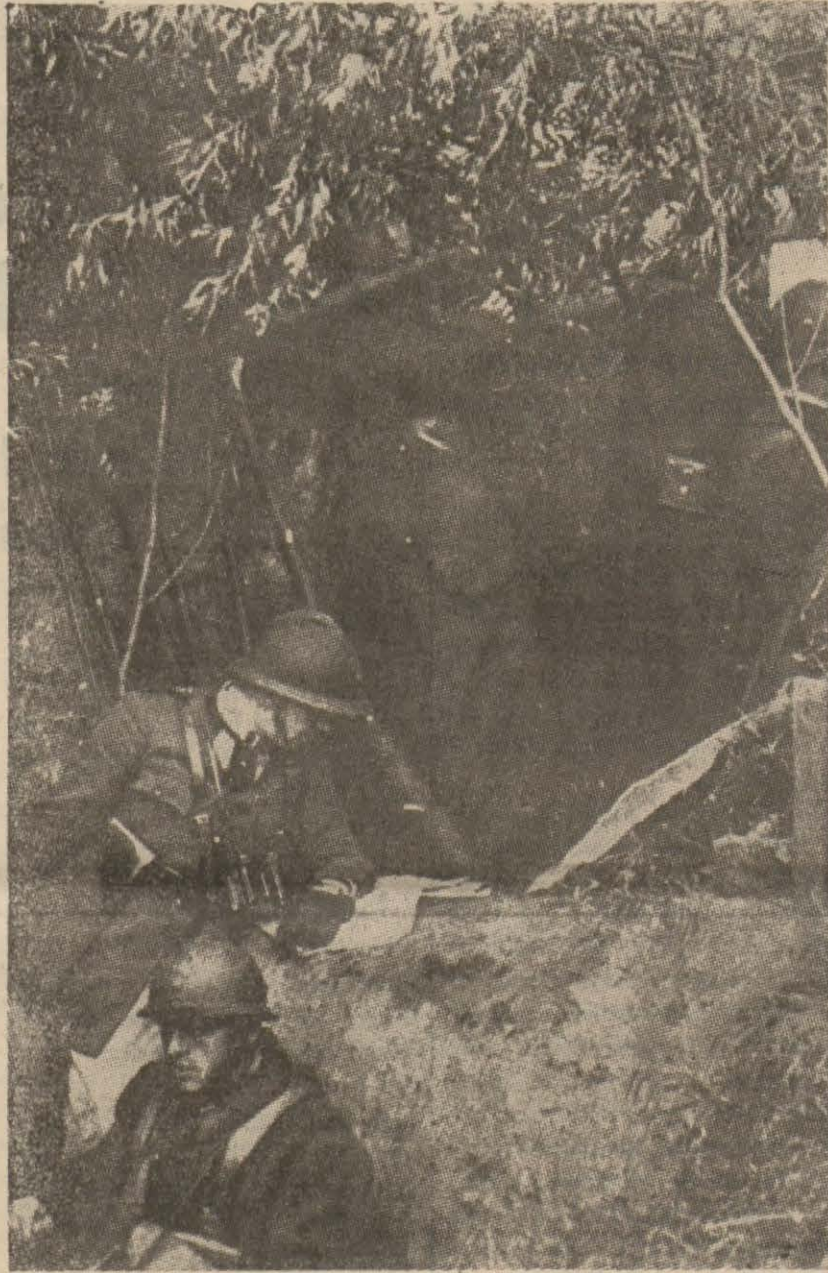
Bu üç malûm yanyana gelince meçhul kendiliğinden meydana çıkıyor. Gece odada hiç bir vaka geçmedi. Güzinin gördükleri hasta ve ateşli beyninin uyandırdığı bir takım rüyalar idi.

Mantık bu meseleyi bu suretle halleder. Ve bu hal sekinden memnun olabilir. Fakat Güzinin içerisinde bir ses bu düşüncelere karşı isyankâr bir gülüşle haykırıyor:

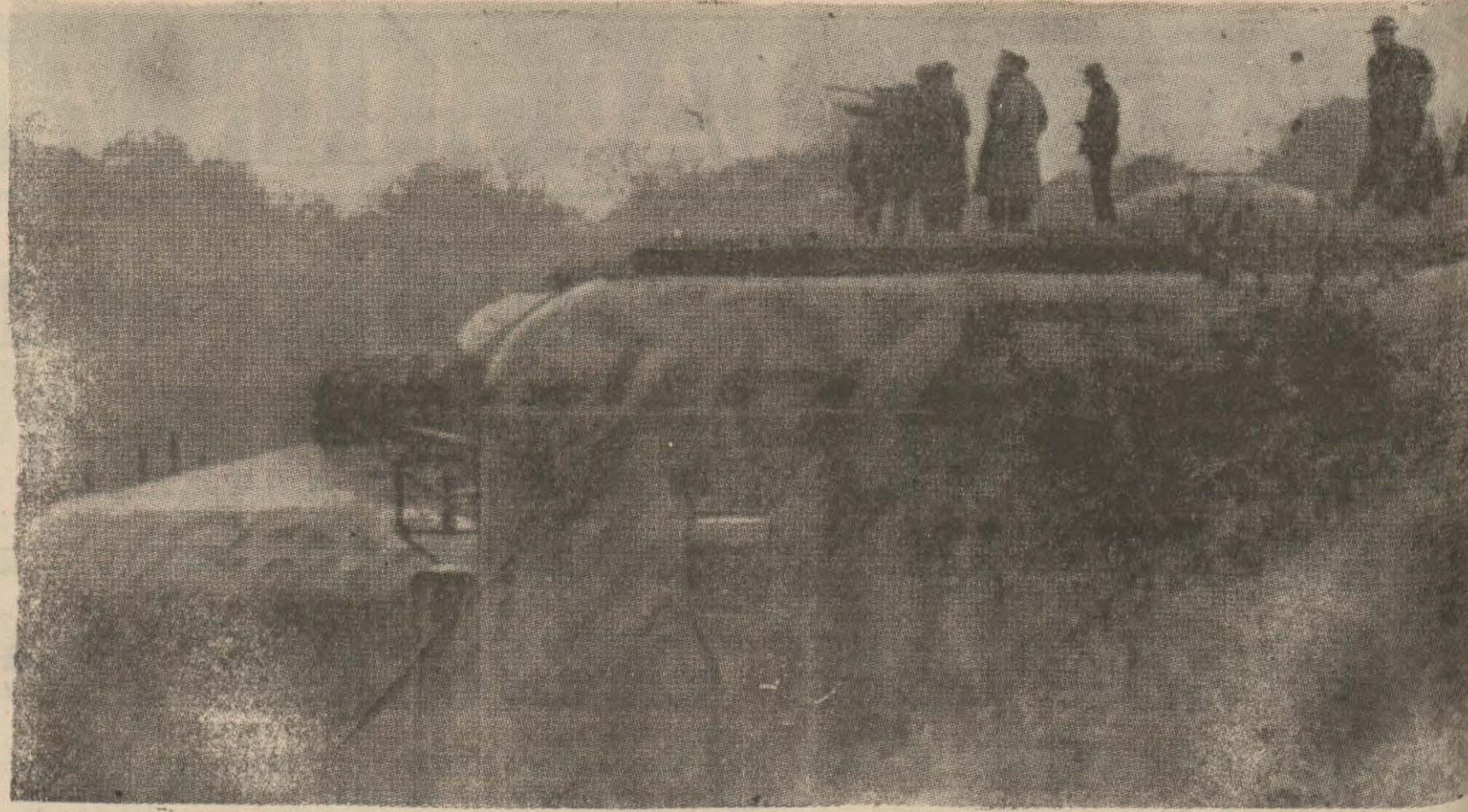
"Fakat minyatürün kayboluşu da bir hakikattir."

— Minyatürü şüphe yok ki alan bir insandır. Öyle gördüklerim rüya değil.. Fakat belki de rüyadır. Yalnız minyatürün alınması bir hakikat, öteki kırsımlar rüya.

İşte Güzinin aklı ve mantığı birbirine zıt bu iki faraziye karşısında bocalayıp duruyor. Fakat bu meseleyi düşünmek genç kız hiç üzmüyor, hattâ biraz da hoşuna gidiyor, kalbinde nereden geldiğini kendisinin de anlamadığı bir sezis var; kaybolan minyatürü nasıl olsa bulacağından emindir.



Cephede tarassut vazifesiyle bekleyen bir Fransız asker



Majino hattı üzerinden Amerikan gemileri Alman hududunu tetkik ediyorlar..



Cephe civarındaki bir kasabada Fransız askerleri kaldırım taşlarını zırlı otomobillere karşı manialar kuruyorlar



Fransaya sevkolunan İngiliz kamyonları

gölge veren ihtiyar ağaçlar dikili güzel bir yol.. Bugün ise Güzinin nazarda her şey karanlık, renksiz faydasızdır. Şimdi gözlerini kapayıp ta gelecek günlerin getireceği maceraları biraz süslemek, güzel- leştirmek istediği vakit artık Cemilin hayaliyle karşılaşmıyor. Ö- nünde başka bir erkek silüeti canlanıyor. Rüya mı, hakikat mi ol- duğuna henüz kendisinin karar ve- remediği bir hümmâ anında bir se- rap görür gibi gördüğü bir erkek hayalidir bu. Bu serabın hayalini bile yaşarken kendinde devlerle çarpışacak bir kuvvet hissediyor, endişenin etrafından güneş gören sis gibi uzaklaştığını seziyor, ısr- rap kelimesi manası bilinmeyen bir vehmin ismi oluyor, hayatın bütün nimetleri meçhul bir el ta- rafından önüne yayılıyor sanki!

Güzin her dakikada bu eşsiz he- yecanı tatmak isteğine yanıyor, o dasına her girişinde bu maddî ba- kırlı güzel cehreyi bir daha gör- mek için gözlerini kapıyor.

İşte o vakit tekrar o dakikanın hümmâsı şakaklarında atmağa başlıyor, gece kandilinin yar ay- dınlığı içerisinde ince parmağında bir pırlanta yüzük bulunan bu na- rin eli yeniden görüyor.

Genç kızın beyni içerisinde bir mahşer kaynıyor, fakat o kadar düz ve buruşuksuz, bakışları o ka- dar sakin, yüzünün çizgileri ok a- dar lâkayttır ki arkadaşının bu kadar endişesiz duran simasının arkasında bir cehennem yandığın-

dan haberdar değildir. Güzinin di- reksiyonu tutan eli dalmıyor, yanıl- mıyor. Güzin düşündüğünü sakla- maktâ hiç sıkıntı çekmiyor.

Genç kız kalbinden geçenleri ar- kadaşına anlatmak niyetinde de- ğildir:

"Kime söylesem, diye düşün- yor, bu güzel hakikati çok basit bir tarzda izah etmeğe kalkacak- lar, hastalığın verdiği bir sayıkla- ma sanacaklar, ısrar edersem bel- ki de çıldırdığma hükmedecekler.."

Güzel şoför, direksiyonu elinden bırakmadan lâkayt bir tavırla dal- galanan başını sallıyor:

— Aklımı başıma topla, roman o- kurken ruhu uzak maceralara da- lan eski zaman kıızı gibi kendini hayale kaptırma, şiire gömme.. Sen bugünün otomobil kullanan kızsın..

Ve güneşin kavuran ışıkları alt- ında çocukluğundanberi güftesini unuttuğu eski bir türküyü ısl- ıklâ çalmağa başlıyor.

Semahatin gözleri gittikçe yakın- laşan yeşil caminin narın fakat va- kur silüetine takılır gibidir. O, ba- kırları güneş ışığı altında pırl pı- rıl yanan kenar cephelerinden ayrı- rıyan arkadaşına fikrini söylü- yor:

— Ne güzel bir sanat eseri bu! — Gözlerinde ilkbahar renkleri- nin hasreti, ruhunda yakan ve ye- şerten yaz güneşinin sıcaklığı, ya- ratan muhayyilesinde sarı ve sol-

gun sonbaharın iç inen hümmâ- lerinde yeryüzünün her tar- kardan binlerce çiçekle süs- lenmiş kışın cihazına malik olan natkâr, düşüncesini renk, zı- ve üslup halinde yoğunmuş ve bu düşünceyi bir cami gibi ra- ya oturmuş.

— Güzin bugün sen şair ol- sun vallahi.. Böyle güzel söylediğini şimdiye kadar hiç- memiştim..

Güzin tebessüm etti:

— Halbuki kıymetsiz, yahut na- sız bir şey söylediğimi sanı- tım..

Semahat sordu:

— Acaba içerisi de bu ka- dır güzel mi?

— İçi dışından daha güzel- diyorlar?

— Sen hiç girmedin mi?

— Daha Bursaya geleli dö- rüm.. Olduğunu unuttun galiba.. Bana neden bu seneye kadar annem- saya daima yalnız gelirdi. Ne- bam ne de ben Bursaya gelmiş- tiliz. Babam gençliğinde gel- ama ben ilk defa görüyordum.

— Bir gün seninle ge- zsek.

— Olur. Yarın babam gele- O da sanat eserlerini çok se- bir gün hep beraber gelir, ge- Kuvvetli makine mesafeleri ke- ken iki genç kız konuşmakta- vam ediyorlardı.

(Devamı var)